

Tilburg University

Tussenstand

van Dijk, J.J.M.

Published in:
Secondant

Publication date:
2013

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
van Dijk, J. J. M. (2013). Tussenstand. *Secondant*, 27(6), 48-48.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Column

TUSSENSTAND

In maart 2011 verscheen op deze plaats mijn column met tien dringend gewenste verbeteringen in het slachtofferbeleid. Het is nu tijd voor een tussenstand.

Als kernpunt noemde ik eerder de co-financiering van het slachtofferbeleid door de daders. Daartoe zou naar Zweeds en Belgisch voorbeeld een slachtofferfax worden opgelegd aan de 200.000 Nederlanders die jaarlijks worden veroordeeld wegens het plegen van een misdrijf. De vervuiler betaalt. Staatssecretaris Teeven staat er welwillend tegenover, maar er is nog geen besluit genomen. Daar staat tegenover dat niet is bezuinigd op het slachtofferbeleid. Dat is in deze crisistijd zeker een vol punt waard. Met enig voorbehoud kunnen ook punten worden toegekend voor het feit dat slachtoffers tegenwoordig beter worden geïnformeerd over de tenuitvoerlegging van straffen. En dat slachtoffers worden geconsulteerd over eventuele voor-

waarden bij vervroegde vrijlating van daders. Het loopt misschien nog niet helemaal goed, maar er is duidelijk werk van gemaakt.

De hulpverlening aan slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven door Slachtofferhulp Nederland is verbeterd. Vooral de automatische doorverwijzing door de politie is een succes. Recent is bovendien het wetsvoorstel voor uitbreiding van het spreekrecht van slachtoffers ingediend. Bravo. Mijn voorstel om het Schadefonds Geweldsmisdrijven om te bouwen tot een algemene voorschot-regel voor alle slachtoffers van geweld – met waar mogelijk altijd verhaal op de dader – heeft het dan weer niet gehaald. Gelukkig zal de doelgroep van het fonds binnenkort worden uitgebreid met slachtoffers van dood door schuld in het verkeer. Dus toch een puntje verdiend.

Alles bij elkaar opgeteld kom ik op een zes plus. Ruim voldoende dus. Maar er blijven aandachtspunten. Er is niets gedaan met mijn voorstel om naar analogie van de Britse *Commissioner for Victims* een soort ombudsman voor slachtoffers in te stellen. In Nederland zou de Nationale ombudsman geknipt zijn als klachtenbureau. En als onafhankelijk rapporteur over de uitvoering van het slachtofferbeleid door politie, Openbaar Ministerie, Slachtofferhulp Nederland en het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

De betaling van smartengeld aan nabestaanden van levensmisdrijven en verkeersongelukken is ook nog steeds niet geregeld. En er zijn helaas geen initiatieven genomen om slachtoffers

beter te beschermen tegen onhebbelijke ondervragingen door de verdediging. Denk aan een vraag zoals: doet u dat vaker, met een wildvreemde man meegaan? In de Verenigde Staten zijn dit soort insinuaties bij de wet verboden. In Nederland moet het slachtoffer maar afwachten of de rechter-commissaris of president ingrijpt of niet.

Ten slotte kunnen de paar honderd Nederlandse ingezetenen die jaarlijks in het buitenland slachtoffer worden van een ernstig geweldsmisdrijf nog altijd geen gebruikmaken van het Nederlandse schadefonds. Uit een recente Kamerbrief blijkt dat er wordt gewacht waar de Europese Commissie mee komt. Naar mijn oordeel is op dit punt vanuit Brussel niets te verwachten. Want harmonisatie van de Europese schadefonds is veel te ingewikkeld. Gewoon onder het eigen fonds in Rijswijk laten vallen, dus. Kost misschien een paar centen, maar dat is met invoering van de slachtoffer-tax gemakkelijk terug te verdienen. <<

Jan van Dijk is emeritus hoogleraar Victimologie en Menselijke Veiligheid aan de Universiteit van Tilburg.

Buitenlandse berichten

HOTSPOT VOOR VOORSPELLERS

In de regio Amsterdam wordt druk geëxperimenteerd met het Cardiff-model. Geweldslachtoffers die zich bij de eerste hulp melden, worden door medewerkers ondervraagd over het waar en wanneer van de mishandeling. De geanonimiseerde informatie wordt vervolgens doorgegeven aan de politie en gemeente. Dit om preventieve maatregelen tegen **uitgaansgeweld** te verbeteren. In het Britse Cardiff daalde het aantal geweldsmisdrijven dankzij de aanpak met zo'n 40 procent. In zeven ziekenhuizen in Amsterdam en Amstelveen vindt daarom sinds 2013 een pilot plaats. Na drie jaar zal worden vastgesteld of de werkwijze ook hier successen boekt.

Ondertussen is het Verenigd Koninkrijk al druk met hele andere zaken. Zo heeft Kent zich ontwikkeld tot een hotspot voor *predictive policing*. Met deze combi-

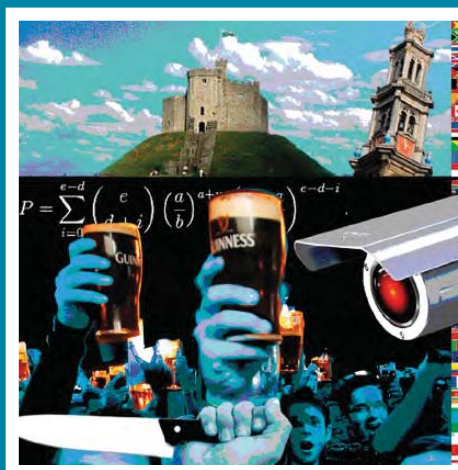
natie van criminologie, antropologie en wiskunde zou de politie overtredingen kunnen stoppen voordat ze überhaupt plaatsvinden. Natuurlijk is *computer mapping* niet uniek voor Engeland. Maar nieuw in het programma in Kent is het gebruik van data over menselijk gedrag. Dit maakt het mogelijk om te voorspellen waar bijvoorbeeld door-gewinterde inbrekers opnieuw zullen toeslaan. De computer blijkt inmiddels een aanzienlijk betere voorspeller van delicten zoals **woninginbraken** en autodiefstal dan de traditionele politie-analisten.

Ook op gemeentelijk niveau staan de ontwikkelingen niet stil. Neem de strijd tegen **koperdiefstal** en frauduleuze metaalhandel. Sinds oktober 2013 beschikken Engelse gemeenten over nieuwe wettelijke instrumenten voor

de aanpak van zogenoemde *scrap metal dealers*. Daarnaast brengt de recente richtlijn voor het gebruik van camera-toezicht nieuwe uitdagingen voor gemeenten mee. Zo worden er striktere voorwaarden gesteld aan gemeentelijke verordeningen die ondernemers verplichten om bewakingscamera's in hun pubs te plaatsen.

In de planning staat een wet waarmee criminelen die zijn veroordeeld voor onder andere **kindermisbruik**, langer achter gesloten deuren blijven. Om te voorkomen dat zij vanzelf op vrije voeten komen na twee derde van de straf te hebben uitgezeten, wil de overheid de *Extended Determinate Sentence* introduceren. Met deze straf zorgen rechters ervoor dat een onafhankelijke commissie beoordeelt of een veroordeelde vrijgelaten wordt (en zo ja, onder welke voorwaarden). Het uitgangspunt: veroordeelden die niet meewerken aan hun rehabilitatie, blijven de volledige strafduur binnen de gevangenispoorten.

Successen zijn er ook al te melden. Zo vierde het populaire Crimestoppers in 2013 het 25-jarige jubileum. De meldlijn ontvangt anno nu maandelijks gemiddeld 31.000 telefoontjes van burgers die criminaliteit of verdachte situaties willen doorgeven. Daarmee worden naar schatting dagelijks 22 verdachten gearresteerd voor misdrijven zoals **drugshandel** en fraude met geldbiljetten. En het goede nieuws voor Nederland: er is geen jarenlange proef nodig om te testen of deze aanpak hier gaat werken. Want met Meld Misdaad Anoniem hebben we die al ruim tien jaar in huis. << Lynsey Dubbeld

Illustratie: Hans Sprangers